

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

برنامه آموزشی و ضوابط دوره تکمیلی
تخصصی سرطان‌های دستگاه ادراری – تناسلی
(Uro-oncology)

کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی

خردادماه ۱۳۹۱

به نام خداوند بخشنده مهربان

بخش اول

برنامه آموزشی دوره

تکمیلی تخصصی سرطان های دستگاه ادراری – تناسلی

Uro- Oncology

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
اسامی تدوین کنندگان برنامه	۴
مقدمه - عنوان - تعریف - متخصصین مجاز ورود به دوره - طول دوره	۶
تاریخچه و سیر تکاملی دوره در ایران و جهان	۷
دلایل نیاز به این دوره - حدود نیاز به نیروی دوره دیده در این حیطه تا ۱۰ سال آینده	۸
فلسفه - رسالت - دور نما	۹
پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان این دوره	۱۰
نقش ها و وظایف حرفه ای دانش آموختگان در جامعه	۱۰
توانمندیها و مهارت های پروسیجرال مورد انتظار	۱۲
اسامی رشته ها یا دوره هایی که با این دوره تداخل عملی دارند	۱۳
راهبردها و روش های آموزشی	۱۴
ساختار کلی دوره	۱۵
عناوین دروس	۱۶
عناوین مباحثی که دستیاران در بخش های چرخشی به آن می پردازند به تفکیک هر بخش	۱۷
انتظارات اخلاق حرفه ای از دستیاران	۱۸
منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است	۲۳
ارزیابی دستیاران	۲۴
شرح وظایف دستیاران	۲۴
حداقل های مورد نیاز در برنامه	۲۵
ارزشیابی برنامه	۲۷
استانداردهای ضروری برنامه های آموزشی	۲۸
منابع مورد استفاده برای تهیه این سند	۳۰
صور تجلسه کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی	۳۱

اسامی اعضای کمیته تدوین برنامه:

- *دکتر غلامرضا پورمند- دانشگاه علوم پزشکی تهران
- *دکتر محسن آیتی- دانشگاه علوم پزشکی تهران
- *دکتر محمد رضا نوروزی- دانشگاه علوم پزشکی تهران
- *دکتر علی رازی- دانشگاه علوم پزشکی تهران
- *دکتر سید یوسف حسینی- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
- *دکتر علی طبیبی- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
- *دکتر عباس بصیری- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

اسامی اعضای هیات سیاستگذاری رشته تخصصی:

- *دکتر فریدون عزیزی- فوق تخصص غدد درون ریز و متابولیسم
- *دکتر محمد باقر لاریجانی- فوق تخصص غدد درون ریز و متابولیسم
- *دکتر محمد رضا صبری- فوق تخصص قلب کودکان
- *دکتر فاطمه السادات نیری- فوق تخصص نوزادان
- *دکتر محمد رضا کلانتر معتمد- متخصص جراحی عمومی
- *دکتر سید علی صفوی نائینی- متخصص گوش و گلو و بینی
- *دکتر شیرین نیرومنش- متخصص زنان و زایمان
- *دکتر حبیب الله پیروی- متخصص جراحی عمومی
- *دکتر حسن راشکی- متخصص پزشکی اجتماعی-معاونت درمان
- *دکتر محمد رضا رهبر- پزشک عمومی - MPH خانواده

اسامی همکاران کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی:

دکتر امیر محسن ضیایی (دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی)، نمایندگان منتخب وزیر: دکتر سیدمنصور رضوی (مسئول واحد تدوین)، دکتر ابوالفتح لامعی، دکتر رضا لباف قاسمی، دکتر محمد رضا فرتوک زاده، دکتر محمد علی صحرائیان، دکتر مهدی پناهخواهی، دکتر مهرداد حق ازلی و دکتر الهه ملکان راد، نمایندگان معاونت سلامت: دکتر رواقی و دکتر علی مشکینی، نمایندگان دانشگاه‌های علوم پزشکی: دکتر علی صفوی نائینی (شهید بهشتی)، دکتر محمدمهدی قاسمی (مشهد)، دکتر سیدرسول میرشریفی (تهران)، دکتر امیر هوشنگ مهر پرور (یزد)، دکتر شهرام آگاه (تهران)، دکتر احمد فخری (اهواز)، دکتر علی حمیدی مدنی (گیلان)، دکتر علی مشکینی (تبریز)، دکتر محمد علی سیف ربیعی (همدان) و مجریان کمیته های راهبردی خانم دکتر میترا مدرس گیلانی (زنان و زایمان)، دکتر احمد علی نور بالا (روانپزشکی)، دکتر حبیب‌اله پیروی (جراحی عمومی)، دکتر مهدی صابری فیروزی (داخلی)، دکتر علی ربانی (کودکان) و کارشناس کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی خانم ریحانه بنزادگان و کارشناس برنامه خانم نوشین آگاهی

اسامی همکاران کمیسیون دائمی معین شورای آموزش پزشکی و تخصصی:

دکتر محمدعلی محقق (معاون آموزشی)، دکتر امیر محسن ضیایی (دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی - رئیس شورا)، دکتر شهربانو نخعی (دبیر شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی)، روسای دانشکده‌های پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی دکتر فاطمه السادات نیری (تهران)، دکتر علی رضا رضانی (شهید بهشتی)، دکتر محمود نجابت (شیراز)، دکتر علی علمداران (مشهد)، دکتر مهران کریمی (یزد)، دکتر قاسم جان بابایی (مازندران)، دکتر بهرام نیکخو (کردستان)، دکتر زهرا فردی آذر (تبریز)، دکتر آبتین حیدرزاده (گیلان)، دکتر علی مومنی (شهرکرد)، دکتر علیرضا مظفری (اهواز)، دکتر زهرا ذاکری (زاهدان)، دکتر حسین سرمدیان (اراک)، دکتر معصومه بیانی (بابل) و دکتر صفر پور (همدان)، و نمایندگان منتخب وزیر: دکتر مجید ابریشمی (مشهد)، دکتر سیدمنصور رضوی (تهران)، دکتر محمدرضا شکیبی (کرمان)، دکتر امیرحسین قاضی زاده هاشمی (شهید بهشتی)، دکتر نادر ممتازمنش (شهید بهشتی)، دکتر مجید فروردین (شیراز)، دکتر حسن قاضی زاده هاشمی (تهران)، دکتر علی

جعفریان (تهران) و مدیرکل دفتر امور حقوقی و نمایندگان دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی: دکتر علیرضا صدیقی، دکتر احمد فخری، دکتر شهرام آگاه، دکتر کوروش وحید شاهی، دکتر سید علی صفوی نائینی، دکتر سید محمود طباطبائی و دکتر نیره اسلامی (کارشناس دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی)

اسامی مدعوین حاضر در جلسه کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی:

*دکتر ولی الله حسینی (بیهوشی)

*دکتر سید رضا نجفی زاده (روماتولوژی)

*دکتر داراب مهربان (جراح کلیه و مجاری ادراری - تناسلی)

*دکتر کامران علی مقدم

مقدمه :

در جهان امروز ، شیوع ، بروز و بار سرطان‌های مختلف ، از جمله سرطان‌های دستگاه ادراری – تناسلی به گونه‌ای رو به تزاید است که تعمیق در موضوعات مرتبط چه از نظر تئوری و چه از لحاظ عملی ضروری بنظر می‌رسد. پیچیدگی تشخیص و ارائه خدمات تخصصی به مبتلایان به این بیماری‌ها موجب شده که جهت برخورد با این بیماری‌ها در مراکز معتبر ، پروتکل‌های مختلف تدوین گردد و حتی در دانشگاه‌های معتبر دنیا نظیر بخش‌ها و دوره‌های اختصاصی راه‌اندازی و خدمات تخصصی به مردم ارائه گردد . در این راستا در کشور ما نیز از سال ۱۳۷۰ شمسی بخش‌های اختصاصی دایر و به بیماران سرطانی ارائه خدمت می‌نمایند .

به منظور تربیت نیروی موردنیاز در این زمینه ، از سال ۱۳۷۴ در کشور دوره تکمیلی تخصصی اوروانکولوژی در دانشگاه علوم پزشکی تهران راه‌اندازی شد و در سال ۱۳۸۹ مقرر شد تا برنامه‌های لوکال تبدیل به برنامه کشوری شوند . برای این منظور ، کمیته‌ای مرکب از تعدادی از افراد باتجربه در این زمینه تشکیل گردید و برنامه حاضر را تدوین نمود که پس از طی مراحل قانونی ، آماده اجرای در دانشگاه‌های مصوب می باشد . کمیته تدوین دوره از نظرات و پیشنهادات صاحب‌نظران استقبال می‌نماید تا در بازنگری برنامه مورد بهره‌برداری قرار گیرد .

کمیته تدوین برنامه تکمیلی تخصصی
سرطان‌های دستگاه ادراری – تناسلی

عنوان دوره به فارسی و انگلیسی:**Uro-Oncology Fellowship**

دوره تکمیلی تخصصی سرطان‌های دستگاه ادراری – تناسلی

تعریف دوره:

دوره اوروانکولوژی، یک دوره بالینی است که از رشته تخصصی ارولوژی منشعب شده است و دانش آموختگان آن در پیشگیری، تشخیص، درمان و مراقبتهای افراد مبتلا به سرطان های دستگاه ادراری – تناسلی فعالیت دارند و دانش و مهارت‌های خود را در زمینه های آموزشی، پژوهشی و خدمات سلامتی در اختیار جامعه قرار خواهند داد.

متخصصین مجاز ورود به دوره:

ارولوژیست‌های دارای دانشنامه تخصصی، حائز شرکت در این دوره هستند.

طول دوره آموزش:

طول آموزش در این دوره ۱۸ ماه است.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

تفکر ایجاد گرایش اروانکولوژی مربوط به سالها قبل و همزمان با گسترش رشته ارولوژی بوده است. این گرایش همزمان با بهبود روشهای تشخیصی و پیدایش تومورمارکرها، جایگاه بیشتری را در بین ارولوژیست‌ها باز کرده و در دهه سوم قرن بیستم به تدریج گسترش ارولوژی انکولوژی دانشگاه‌های آمریکا نیز مطرح شد تا اینکه اولین شکل سازمان یافته در سال ۱۹۸۴ میلادی در آمریکا به نام Society of urologic Oncology (SUO) شکل گرفت که تحت نظر انجمن ارولوژی آمریکا فعالیت می‌کرد و به تدریج به عنوان یک تشکل مستقل فعالیت نمود و مستقیماً به عنوان یک سازمان هماهنگ کننده و در تمام دانشگاه‌های معتبر پذیرفته شد. در همین راستا بخش‌های اختصاصی اروانکولوژی نیز به تدریج در دانشگاه‌های معتبر و ارجاعی ثالث از جمله MSKC (Memorial solan kettering cancer centre) – Myo clinic – UCLA و ... نیز ایجاد شد و دوره‌های Fellowship نیز با هدف کسب توانمندی‌های کلینیکال و تحقیقاتی و همچنین کارهای گروهی و چندجانبه در برخورد با بیماران سرطانی ایجاد شد. بر همین اساس و در سال ۱۳۷۴ هجری شمسی اولین بخش با گرایش اروانکولوژی در بیمارستان امام خمینی تهران و با همت اساتید دانشگاه علوم پزشکی تهران و با هدف تحقیق و پژوهش در بیماران مبتلا به بدخیمی‌های دستگاه ادراری – تناسلی و آموزش نحوه اداره این بیماران ایجاد شد و اقدام به پذیرش علاقه‌مندان به این گرایش از میان فارغ التحصیلان رشته ارولوژی در دوره‌های یک ساله نمود. به تدریج نیز زیرشاخه اوروانکولوژی نیز در انجمن ارولوژی ایران پدید آمد.

دلایل نیاز به این دوره:

- بنا به دلایل زیر تداوم تربیت دستیار در این دوره مورد نیاز است:
- * بالا بودن شیوع سرطان های دستگاه ادراری - تناسلی در کشور، که ۲۰٪ سرطان های مردان در ایران را تشکیل می دهد.
- * نیاز به اقدام پیشگیری و کنترل از بروز سرطان های این ناحیه.
- * حجم مراجعین مبتلا به سرطان های دستگاه ادراری - تناسلی به مراکز سرپایی و بستری و بهداشتی درمانی کشور بالاست.
- * جهت بالا بردن سطح استانداردهای آموزشی در مقاطع مختلف آموزش، حضور اعضای هیأت علمی که این دوره را طی کرده اند، در مراکز دانشگاهی تربیت کننده دستیار ضروری است.
- * با توسعه منطقی این دوره در کشور، به تولید علم در زمینه سرطان های دستگاه ادراری - تناسلی کمک خواهد شد.
- * این دوره در دانشگاه های معتبر دنیا وجود دارد و پیشرفت دانش و فناوری در این حیطه تخصصی ایجاب می کند که دانشگاه های واجد شرایط کشور نیز در این زمینه فعالیت داشته باشند.
- * حضور افراد حاذق در برخورد با سرطان های دستگاه ادراری - تناسلی موجب بهبود کیفیت درمان ناشی از دخالت های غیر تخصصی در کشور می شود.
- * تداوم تربیت نیرو در این مقطع تخصصی، توسط کمیته برنامه ریزی راهبردی وقت رشته اورولوژی و هیأت ممکنه اورولوژی مورد تأیید قرار گرفته است.
- * انتظار می رود، با گسترش منطقی و مطابق با نیاز این دوره در دانشگاه های کشور، بار بیماری های سرطانی در کشور، همچنین مشکلات ناشی از برخوردهای غیرتخصصی، کاهش و به تبع آن، شاخص های بهداشت روان در خانواده ها و جامعه ارتقاء یابد.
- * وجود این دوره موجب تقویت رشته مادر می شود.
- * لحاظ نمودن موضوعات این دوره در برنامه دوره تخصصی رشته اورولوژی به طور کامل مقدور نیست و دستیاران دوره تخصصی این رشته، در طی دوره خود به موضوعات مربوطه اشراف پیدا نخواهند کرد.

حدود نیاز به تربیت متخصص در این دوره در ده سال آینده:

در حال حاضر، ۱۳ دانشگاه علوم پزشکی در کشور، دستیار رشته تخصصی اورولوژی تربیت می کنند. چنانچه برای هر دانشگاه ۳ نفر اورولوژیست دوره دیده در زمینه اروانکولوژی در نظر بگیریم، تعداد مورد نیاز ۳۹ نفر خواهد بود.

۱۳ دانشگاه فوق در ۱۰ استان کشور مستقر هستند. لذا ۲۲ استان باقی مانده حداقل به یک نفر ی اروانکولوژیست نیاز دارند که نیروی مورد نیاز برای این استان ها نیز ۲۲ نفر خواهند بود که مجموعاً ۶۱ نفر می شوند. در حال حاضر ۱۸ نفر یورووانکولوژیست در کشور مشغول خدمت رسانی هستند. لذا در ۱۰ سال آینده حداقل به ۴۳ نفر متخصص دوره دیده در این زمینه نیاز وجود دارد و با احتمال خروج از فعالیت حرفه ای و عوامل متغیر دیگر بین ۴۰-۵۰ نفر متخصص دوره دیده در این زمینه نیاز است.

Philosophy (Beliefs & Values)

فلسفه (ارزش ها و باورها):

در تدوین این برنامه، بر ارزش های زیر تأکید می شود:

- * تأکید بر سلامت محوری و بهبود به کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان مرتبط
- * ارائه خدمات کیفی و یکسان به کلیه بیماران با هر شرایط اقتصادی، اجتماعی، سن، جنس، نژاد و مذهب.
- * تأکید بر پیشگیری از بروز سرطان های مرتبط و ارتقای شاخص های آن
- * تأکید بر علوم روز و در کنار آن استفاده از گنجینه های تجربه شده بومی در جهت حل مشکل
- * تأکید بر مسایل ویژه اخلاقی مرتبط با بیماران سرطانی

Mission:

رسالت (مأموریت):

رسالت این دوره، تربیت نیروهای متخصص آگاه به مسائل علمی روز، توانمند، مسؤولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه در حیطه تخصصی ارولوژی - انکولوژی است که تخصص خود را در زمینه های پیشگیری، تشخیصی، درمانی، آموزشی و پژوهشی در اختیار افراد و جامعه قرار دهند.

Vision:

دورنما (چشم انداز):

در ۱۰ سال آینده، این دوره در کشور، از لحاظ استاندارد های آموزشی، تولیدات پژوهشی و ارائه خدمات پزشکی به مردم، در منطقه در ردیف کشورهای برتر و مطرح خواهد بود و از لحاظ تولید علم در گسترش مرزهای دانش در منطقه نقش اول را ایفا خواهد نمود.

Expected Outcomes:

پایامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان:

انتظار می رود دانش آموختگان این دوره قادر باشند:

- * با بیماران، همراهان بیماران، اعضای تیم سلامت و مسؤولین سلامت، برای رفع مشکل بیمار یا جامعه، ارتباط مؤثر و مناسب حرفه ای برقرار نمایند.
- * با اخذ شرح حال، انجام معاینات و ارزیابی های بالینی و پاراکلینیکی بیماری را تشخیص دهند.
- * رویکردها و روش های پیشگیری، تشخیصی، درمانی و مراقبتی مناسب را برای بیماران انتخاب و آنها را با تسلط و مهارت کافی جهت رفع مشکل بیمار به کار گیرند.
- * در آموزش رده های مختلف اعم از بیماران و همراهان آنها، جامعه عمومی و جامعه دانشگاهی در صورت عضویت علمی دانشگاه، در زمینه تخصصی مربوطه توانایی کافی داشته باشند.
- * در نظام پژوهشی کشوری همکاری و تعامل سازنده داشته باشند.
- * با متخصصین رشته ها و دوره های مختلف تعامل سازنده داشته باشند.
- * با پیشنهاد یا به کارگیری راهکارهای مختلف در ارتقای وضعیت سلامت جامعه نقش مؤثر ایفا نمایند.
- * در کلیه اقدامات، مسائل مرتبط با اخلاق حرفه ای را رعایت نمایند.
- * پیشگیری از سرطان های مربوطه در جامعه با همکاری با مراجع مربوطه به عمل آید.

Roles:

نقش های دانش آموختگان در جامعه:

دانش آموختگان این دوره در موارد زیر در جامعه ایفای نقش می نمایند:

- * تشخیصی - درمانی - مراقبتی
- * آموزشی
- * پژوهشی
- * مشاوره ای
- * مدیریتی
- * پیشگیری

Tasks:

وظایف حرفه ای دانش آموختگان :

وظایف حرفه ای دانش آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

در نقش تشخیصی – درمانی – مراقبتی :

- * برقراری ارتباط موثر حرفه ای با افراد ، گروه ها و سازمان های لازم برای رفع مشکل بیمار
- * نظارت بر تشکیل پرونده پزشکی برای بیماران.
- * اخذ شرح حال و انجام معاینات تخصصی و ثبت یافته ها در پرونده.
- * درخواست منطقی آزمایشات پاراکلینیکی تشخیصی .
- * انجام رویه های تشخیص (Diagnostic procedures) مجاز مندرج در این برنامه.
- * درخواست مشاوره های تخصصی مورد نیاز .
- * تشخیص بیماری و ثبت آن در پرونده .
- * انتخاب رویکرد مناسب درمانی اعم از درمان های دارویی، جراحی ، توانبخشی یا استفاده از طبّ جانشین (Alternative medicine) برای بیماران و بکار گیری آن تا حد مجاز مرتبط با رشته برای آنها .
- * تجویز منطقی دارو
- * تجویز اقدامات توانبخشی مورد نیاز .
- * پیگیری بیماران و در صورت نیاز ارجاع آنها .
- * ثبت اطلاعات و تنظیم مدارک پزشکی مرتبط
- * انتخاب رویکردهای تشخیصی – درمانی در موارد پیچیده با مشارکت سایر متخصصین مربوطه به طور تیمی.

در نقش آموزشی:

- * آموزش بیماران، همراهان ، اعضای تیم سلامت ، دانشجویان و جامعه در صورت نیاز .
 - * مشارکت در تدوین متون آموزشی و دستور العمل ها در حیطه تخصصی مرتبط با نظام سلامت .
- در نقش مشاوره ای :
- * ارائه مشاوره تخصصی به بیماران، همراهان ، متخصصین دیگر ، مدیران نظام سلامت و مراجع و سازمان های قانونی .

در نقش پژوهشی :

- * همکاری در طرح های پژوهشی نظام سلامت .
- * گزارش نتایج تحقیقات انجام شده به مسئولین نظام سلامت.
- * گزارش بیماری ها و مشکلات سلامتی مربوط به حیطه تخصصی در جامعه و ارائه راهکارهای اصلاحی به مسئولین نظام سلامت.

در نقش مدیریتی:

- * رهبری و مدیریت تیم سلامت در حیطه تخصصی مربوطه

در نقش پیشگیری

- * بررسی عوامل موثر در ایجاد سرطان های مرتبط در کشور
- * ارائه راهکارهای پیشگیری از عوامل موثر در بروز سرطان های مرتبط از جمله (سیگار، بیماری های مقاربتی، مواد غذایی لیگوپن، آلودگی هوا)

توانمندی ها و مهارت های پروسیجرال مورد انتظار: Expected Competencies & Procedural Skills

الف: توانمندی های عمومی : (General Competencies)

گرد آوری و ثبت اطلاعات :

- * برقراری ارتباط موثر حرفه ای
- * اخذ شرح حال تخصصی
- * ارزیابی و معاینه تخصصی بیماران
- * درخواست منطقی آزمایشات پاراکلینیکی
- * ثبت اطلاعات و تنظیم مدارک پزشکی

استدلال بالینی ، تشخیص و تصمیم گیری برای بیمار:

- * تفسیر آزمایشات پاراکلینیکی
- * ادغام یافته های بالینی و پاراکلینیکی
- * استنتاج و قضاوت بالینی
- * تشخیص بیماری
- * تصمیم گیری بالینی جهت حل مساله بیمار

اداره بیمار (Patient Management):

- * مراقبت از بیمار (Patient care)
- * تجویز منطقی دارو (نوشتن نسخه دارویی و order)
- * انتخاب مناسبترین رویکرد تشخیصی - درمانی و اجرای آن برای بیمار
- * درخواست و ارائه مشاوره پزشکی
- * ارجاع بیمار
- * آموزش بیمار
- * پیگیری بیمار
- * مشارکت در تصمیم گیری موارد پیچیده تشخیصی درمانی با رشته های مرتبط

توانمندی های دیگر :

- * پژوهش
- * رهبری و مدیریت (در حدّ مورد نیاز)
- * حمایت و دفاع از حقوق بیماران
- * استفاده از رایانه و جستجوی اطلاعات علمی در منابع الکترونیکی
- * پایش سلامت جامعه در کیفیت زندگی بیماران و پیشگیری
- * پیشگیری

تذکر: دستیاران اکثر توانمندی های فوق را در طول دوره تخصصی خود کسب و در این مقطع بر آن ها مسلط خواهند شد . رویکرد اصلی در بکارگیری این توانمندی ها ، رویکرد مبتنی بر شواهد (Evidence Based approach) می باشد .

ب: مهارت های پروسیجرال (اقدامات تشخیصی – درمانی):

اعمال جراحی	مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات
پارشیال سیستکتومی و رادیکال سیستوپروستاتکتومی	۲	۱۰	۲۰	۳۲
رادیکال پروستاتکتومی	۵	۱۵	۲۰	۴۰
رادیکال نفرکتومی	-	۱۰	۲۰	۳۰
پارشیال نفرکتومی	-	۱۰	۲۰	۳۰
لنفادنکتومی خلف صفاق (RPLND)	۲	۱۰	۱۰	۲۲
لنفادنکتومی Penectomy inguinal	موردی			
آدرنالکتومی در توده های آدرنال	۲	۲	۵	۹
جراحی های کانسره های یوروتلیال فوقانی	۲	۲	۵	۹
رزکسیون تومور مثانه (TUR BT)	-	-	۲۰	۲۰
اورکیدکتومی رادیکال			۵	۵
بیوپسی ترانس رکتال پروستات با کمک سونوگرافی	۵	۵	۱۰	۲۰

اسامی رشته ها یا دوره هایی که با این دوره در انجام بعضی پروسیجرها همپوشانی یا تداخل باز دارند دارند:

این دوره با رشته جراحی عمومی، رادیوتراپی، رادیولوژی، انکولوژی و دوره تکمیلی تخصصی اندویورولوژی همپوشانی دارد و در موارد نیاز، علاوه بر مشاوره تخصصی، کار به صورت تیمی انجام خواهد شد و با هیچ رشته ای تداخل بازدارنده ندارد.

Educational Strategies:

راهبردهای آموزشی:

تلفیقی از دانشجو و استاد محوری	این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:
یادگیری جامعه نگر (Community Oriented)	یادگیری مبتنی بر وظایف (task based)
آموزش بیمارستانی (Hospital Based)	یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem Based)
یادگیری سیستماتیک	یادگیری مبتنی بر موضوع (Subject Directed)
	یادگیری مبتنی بر شواهد (Evidence based)
	دیسپلینری همراه با ادغام موضوعی در صورت نیاز

روش ها و فنون آموزش (روش های یاد دهی و یادگیری): Teaching & Learning Methods

- در این دوره، عمدتاً از روش ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:
- * انواع کنفرانس های داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته ای و بین دانشگاهی
 - * بحث در گروه های کوچک - کارگاه های آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خواهی - Case Presentation - تومور
 - بورد
 - * گزارش صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - انجام مشاوره های تخصصی همراه با استاد - آموزش سرپایی -
 - آموزش در اتاق عمل یا اتاق پروسیجر - کلیشه خوانی - تحلیل بیماران دشور
 - * استفاده از تکنیک های آموزش از راه دور بر حسب امکانات
 - * مشارکت در آموزش رده های پایین تر.
 - * Self Education, Self Study
 - * روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی

ساختار کلی دوره آموزشی:

بخش، واحد یا عرصه آموزش	محتوی - اقدامات	مدت زمان (ماه)
درمانگاه	ویزیت بیماران سرپایی - انتخاب، تشکیل پرونده و بستری بیماران - انجام پروسیجرهای سرپایی - آموزش رده های پایین تر - پاسخگویی به مشاوره های تخصصی درخواست شده و اقدامات دیگر طبق برنامه های تنظیمی بخش	در طول دوره حداقل هفته ای ۲ روز
بخش بستری	ویزیت بیماران بستری شده - پیگیری بستری بیماران - مراقبت از بیماران - انجام پروسیجرهای تشخیصی درمانی بر بالین بیمار - آموزش رده های پایین تر و اقدامات دیگر طبق برنامه های تنظیمی بخش	۱۴ ماه هر روز
اتاق عمل	شرکت در عمل های جراحی به صورت مشاهده، کمک یا انجام مستقل، طبق برنامه تنظیمی بخش.	در طول دوره حداقل هفته ای ۲ روز
اتاق پروسیجر	شرکت در انجام پروسیجرها به صورت مشاهده، کمک یا انجام مستقل، طبق برنامه تنظیمی بخش	در طول دوره به صورت موردی
بخش هماتولوژی انکولوژی	آشنایی با شیمی درمانی سرطان های ادراری - تناسلی	۱ ماه
بخش رادیوتراپی	آشنایی با رادیوتراپی سرطان های ادراری - تناسلی	۱ ماه
کارگاه های آموزشی و مرکز تحقیقات		۱ ماه
بخش های انتخابی	پاتولوژی، اندویورولوژی، رادیولوژی، طب تسکینی و پزشکی هسته ای	۱ ماه

توضیحات:

* مدیر برنامه برای آشنایی دستیاران با کمورادیوتراپی دستیاران را به صورت تلفیقی و یا مجزا به بخش های مربوطه معرفی نمایند.

* یک ماه به درخواست فراگیر با هماهنگی مدیر برنامه می توانند به یکی از بخش های فوق برونند.

عناوین دروس اعم از عمومی، تخصصی پایه یا تخصصی بالینی:

- ۱- تومور های بیضه
- ۲- جراحی تومور های بیضه و لنفادنکتومی خلف صفاق
- ۳- تومورهای آلت
- ۴- جراحی سرطان آلت و مجرا
- ۵- سرطان کلیه
- ۶- سرطان های خلف صفاق
- ۷- تومورهای یوروتلیال فوقانی
- ۸- تومورهای یوروتلیال مثانه
- ۹- تومورهای سطحی مثانه
- ۱۰- تومورهای یوروتلیال با تهاجم به عضله
- ۱۱- جراحی تومورهای مثانه
- ۱۲- درمان سرطان مثانه متاستاتیک
- ۱۳- استفاده از روده در انحرافهای ادراری
- ۱۴- تعبیه ایلئال لُوپ
- ۱۵- ساختن مثانه اورتوتوپیک
- ۱۶- ساختن پاچ اختیار دار "Continent Pouch"
- ۱۷- اپیدمیولوژی سرطان پروستات
- ۱۸- پاتولوژی سرطان پروستات
- ۱۹- بیوپسی ترانس رکتال سرطان پروستات
- ۲۰- تومور مارکرها در سرطان پروستات
- ۲۱- پاتولوژی سایر قسمت‌های دستگاه ادراری
- ۲۲- اپیدمیولوژی سرطانهای دستگاه ادراری-تناسلی

عناوین مباحث یادگیری که باید دستیاران در بخش های چرخشی به آنها بپردازند (به تفکیک هر بخش):

عناوین بخش انکولوژی

- آشنایی با اصول شیمی درمانی و اندیکاسیون ها، درمان های هورمونی، ایمونوتراپی و درمان های **Molecular targeted**
- آشنایی با اصول برخورد با بیماران کانسری از دید مدیکال انکولوژی
- آشنایی با عوارض شیمی درمانی همراه رادیوتراپی
- آشنایی با کار تیمی و تصمیم گیری تیمی در مورد بیماران کانسری
- آشنایی با فواید درمان های **Neoadjuvant, adjuvant** و روش های انجام
- آشنایی با اهداف درمانی از نظر مدیکال انکولوژی
- آشنایی با روش های پیگیری بیماران و ارجاع به موقع بیماران جهت درمان های مدیکال

عناوین بخش رادیوتراپی

- آشنایی با اندیکاسیون ها ی نحوه هورمون درمانی
- آشنایی با اندیکاسیون های شیمی درمانی
- آشنایی با اندیکاسیون ها نحوه درمان با **Disphos phonetus**
- آشنایی با اندیکاسیون ها و نحوه انجام رادیوتراپی رادیکال کانسره های یوروتلیال
- آشنایی با اندیکاسیون ها و نحوه انجام رادیوتراپی های **Paliative** و تسکینی از جمله رادیوتراپی متاستاز
- استخوان و مغز
- آشنایی با اندیکاسیون ها و نحوه انجام درمان داخل نسجی (براکی تراپی)
- آشنایی با عوارض احتمالی شیمی درمانی و پرتودرمانی

انتظارات اخلاق حرفه ای (Professionalism) از دستیاران

اصول اخلاق حرفه ای

از دستیاران و دانش آموختگان این رشته انتظار می رود:

الف - در حوزه نوع دوستی

- (۱) منافع بیمار را بر منافع خود ترجیح دهند.
- (۲) در مواجهه با بیماران مختلف عدالت را رعایت کنند.
- (۳) در برخورد با بیماران به تمام ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی آنان توجه داشته باشند.
- (۴) در تمامی مراحل مراقبت از بیماران وقت کافی صرف نمایند.
- (۵) به خواسته ها و آلام بیماران توجه داشته باشند.
- (۶) منشور حقوق بیمار را در شرایط مختلف رعایت کرده و از آن دفاع کنند.

ب - در حوزه وظیفه شناسی و مسئولیت

- (۱) نسبت به انجام وظائف خود تعهد کافی داشته باشند.
- (۲) به سوالات بیماران پاسخ دهند.
- (۳) اطلاعات مربوط به وضعیت بیمار را با مناسبترین شیوه در اختیار وی و همراهان قرار دهند.
- (۴) از دخالت‌های بی مورد در کار همکاران پرهیز نمایند و با اعضای تیم سلامت تعامل سازنده داشته باشند.
- (۵) در تمامی مراحل مراقبت و انتقال بیماران احساس مسئولیت نمایند.
- (۶) برای مصاحبه، انجام معاینه و هر کار تشخیصی درمانی از بیماران اجازه بگیرند.
- (۷) در رابطه با پیشگیری از تشدید بیماری، بروز عوارض، ابتلای مجدد، انتقال بیماری و نیز بهبود کیفیت زندگی به طور مناسب به بیماران آموزش دهند.

ج - در حوزه شرافت و درستکاری

- (۱) راستگو باشند.
- (۲) درستکار باشند.
- (۳) رازدار باشند.
- (۴) حریم خصوصی بیمار را رعایت نمایند.

د - در حوزه احترام به دیگران

- (۱) به عقاید، آداب، رسوم و عادات بیماران احترام بگذارند.
- (۲) بیمار را به عنوان یک انسان در نظر گرفته، نام و مشخصات وی را با احترام یاد کنند.
- (۳) به وقت بیماران احترام گذاشته و نظم و ترتیب را رعایت نمایند.
- (۴) به همراهان بیمار، همکاران و کادر تیم درمانی احترام بگذارند.
- (۵) وضعیت ظاهری آنها مطابق با شئون حرفه ای باشد.

ه - در حوزه تعالی شغلی

- (۱) انتقاد پذیر باشند.
- (۲) محدودیت های علمی خود را شناخته ، در موارد لازم مشاوره و کمک بخواهند .
- (۳) به طور مستمر ، دانش و توانمندیهای خود را ارتقاء دهند.
- (۴) اقدامات تشخیصی درمانی مناسب را مطابق با امکانات و دستاوردهای علمی در دسترس انجام دهند.
- (۵) استانداردهای تکمیل پرونده پزشکی و گزارش نویسی را رعایت کنند.

راهکارهای عمومی برای اصلاح فرآیند آموزش اخلاق حرفه ای در محیط های آموزشی:

انتظار می رود، دستیاران، در راستای تحکیم اخلاق حرفه ای در محیط های آموزشی با کمک استادان خود در جهت اقدامات زیر تلاش نمایند:

کمک به فراهم کردن شرایط فیزیکی (Setting) مناسب:

- فراهم ساختن شرایط مناسب برای حفظ حریم خصوصی بیماران نظیر استفاده از پرده و پاروان در هنگام معاینات و انجام اقدامات تشخیصی درمانی
- فراهم کردن سیستم هم اتاقی بیمار و همراه
- ایجاد محیط ایمن برای بیماران مبتلا به سرطان که دچار اختلال ایمنی هستند .
- ایجاد محیط مناسب برای انجام فرایض مذهبی بیماران

کمک به اصلاح فرآیندهای اجرایی :

- همکاری با مدیران اجرایی بیمارستان در جهت اصلاح فرآیندهای اجرایی نظیر فرایندهای جاری در بخش های پذیرش ، بستری ، تامین دارو ، تجهیزات و ترخیص بیماران به طوری که بیماران سردرگم نشوند و امور را به آسانی طی کنند.
- تکریم مراجعین و کارکنان بیمارستان ها
- توجه به رفاه حداکثری بیماران و ارائه ی پیشنهادات اصلاحی به مدیران بیمارستان

کمک به فراهم شدن جو مناسب آموزشی:

- مشارکت در ایجاد جو صمیمی و احترام آمیز در محیط های آموزشی
- تلاش در جهت حذف هر گونه تهدید و تحقیر در محیط های آموزشی
- همکاری های مناسب و موثر بین بخشی و بین رشته ای
- سازمان دهی کارهای تیمی و مشارکت در آن
- تشویق به موقع عملکرد مناسب کارکنان ، دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر
- مشارکت در معرفی الگوها به مسئولین آموزشی
- مشارکت فعال در تقویت **Role modelling**
- تلاش در جهت تقویت ارتباطات بین فردی
- مشارکت و همکاری در تدوین ارائه ی دستور العمل های آموزشی به فراگیران (**Priming**)
- رعایت حقوق مادی، معنوی و اجتماعی استادان ، دانشجویان و اعضای تیم سلامت

ترویج راهبرد بیمار محوری:

- حمایت از حقوق مادی، معنوی و پزشکی بیماران اعم از جسمی، روانی و اجتماعی (با هر نژاد، مذهب، سن، جنس و طبقه اقتصادی اجتماعی)، در تمام شرایط
- جلب اعتماد و اطمینان بیمار در انجام امور مرتبط
- ارتباط اجتماعی مناسب با بیماران نظیر: خوشرویی، همدردی، امید دادن، و غیره
- پاسخگویی با حوصله به سوالات بیماران در تمامی شرایط
- آموزش نحوه ی پاسخگویی مناسب به سوالات بیماران به دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر
- معرفی خود به عنوان پزشک مسئول به بیمار.
- پرسش از عادات غذایی، خواب، استحمام و تمایلات رفاهی بیماران و کمک به فراهم کردن شرایط مورد نیاز برای آن ها
- توجه به بهداشت فردی بیماران.
- توجه به کمیت و کیفیت غذای بیماران
- توجه به ایمنی بیمار (Patient Safety) در کلیه ی اقدامات تشخیصی و درمانی
- احترام به شخصیت بیماران، همراهان و خانواده آنان در کلیه شرایط
- تجویز هر گونه دارو، آزمایش و تجهیزات درمانی با توجه به وضعیت اقتصادی و نوع پوشش بیمه ای بیماران و اجتناب از درخواست آزمایشات غیر ضروری
- استفاده مناسب از دفترچه و تسهیلات بیمه ای بیماران
- ارتباط با واحدها و مراجع ذی صلاح نظیر واحد مددکاری، درباره رفع مشکلات قابل حل بیماران در صورت نیاز
- اخذ اجازه و جلب رضایت بیماران برای انجام معاینات و کلیه پروسیجرهای تشخیصی و درمانی
- توجه به استقلال و آزادی بیماران در تصمیم گیری ها
- خودداری از افشای مسائل خصوصی بیماران
- ارائه اطلاعات لازم به بیماران درباره مسائل تشخیصی درمانی نظیر: هزینه ها - مدت تقریبی بستری و غیره و در صورت عدم اطلاع معرفی آنان به فرد مطلع در مجموع، رعایت **STEEP** به معنای:
 - ارائه خدمات ایمن (safe) به بیماران
 - ارائه خدمت به موقع (Timely) به بیماران
 - ارائه ی خدمت با علم و تجربه کافی (Expertise) به بیماران
 - ارائه خدمت موثر و با صرفه و صلاح (Efficient) به بیماران
 - و در نظر گرفتن محوریت بیمار (Patient Centered) در کلیه شرایط

مشارکت و ترغیب آموزش و اطلاع رسانی نکات مرتبط با اخلاق:

- آموزش ارتباط مناسب و موثر حرفه ای به دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر
- مشارکت در آموزش مسائل اخلاق حرفه ای به دستیاران سال پایین تر و دانشجویان
- آموزش یا اطلاع رسانی منشور حقوقی بیماران، مقررات **Dress Code** و مقررات اخلاقی بخش به دستیاران سال پایین تر و فراگیران دیگر
- اشاره مستمر به نکات اخلاقی در کلیه فعالیت ها و فرآیندهای آموزشی نظری و عملی نظیر: گزارشات صبحگاهی، راندها، کنفرانس ها، درمانگاهها و اتاق های عمل
- نقد اخلاقی فرآیندهای جاری بخش در جلسات هفتگی با حضور استادان، دستیاران و فراگیران دیگر
- فراهم کردن شرایط بحث و موشکافی آموزشی در مورد کلیه سوء اقدامات و خطاهای پزشکی
- **(Maplactices)** پیش آمده در جلسات هفتگی با حضور استادان، دستیاران و فراگیران دیگر
- مشارکت دادن فراگیران رده های مختلف، در برنامه های آموزش بیماران

پایش و نظارت مستمر فراگیران:

- حضور در کلیه برنامه های آموزشی (گزارش صبحگاهی - راندهای کاری و آموزشی - درمانگاه - کشیک های شبانه - تومور برد - سی پی سی - و غیره) و نظارت بر حضور سایر فراگیران از طریق واگذاری مسئولیت، پیگیری تلفنی و حضور در کشیک ها، سرکشی به درمانگاه ها و اورژانس ها و نظایر آن، به منظور ایجاد تدریجی مسئولیت پذیری اجتماعی در خود و فراگیران دیگر.
- حضور به موقع بر بالین بیماران اورژانس.
- توجه به عملکرد عمومی خود و فراگیران دیگر نظیر (عملکرد ارتباطی اجتماعی، نحوه پوشش، نظم و انضباط) از طریق رعایت مقررات **Dress Code**، ارائه بازخورد به فراگیران و تأکید بر الگو بودن خود.
- توجه اکید به عملکرد تخصصی خود و فراگیران دیگر نظیر (اخذ شرح حال و معاینات تخصصی بیمارانف درخواست منطقی آزمایشات، تفسیر و ادغام یافته های بالینی و پاراکلینیکی، استنتاج و قضاوت بالینی، تشخیص بیماری، تصمیم گیری های بالینی، تجویز منطقی دارو، انتخاب و انجام اقدامات درمانی، طرز درخواست مشاوره های پزشکی، ارجاع بیماران، اقدامات پژوهشی، استفاده از رایانه و نرم افزارهای تخصصی و پیگیری بیماران) از طریق اهمیت دادن به تکمیل مستمر لاگ بوک و جلب نظارت مستقیم استادان به منظور کاستن از فراوانی سوء عملکردها و خطاهای پزشکی (**Malpractices**)
- رعایت اخلاق پژوهشی در تدوین پایانه نامه ها بر اساس دستورالعمل های کمیته اخلاق در پژوهش.
- اجتناب اکید از انجام تحقیقات به خرج بیماران و انجام روش هایی که دستیاران به آن تسلط ندارند.
- اهمیت دادن به نحوه تکمیل و تنظیم پرونده های پزشکی، به طوری که در حال حاضر و آینده به سهولت قابل استفاده باشند.

نکات اختصاصی اخلاق حرفه ای مرتبط با دوره :

توجه مستمر به حضور و عملکرد خود :

- رعایت اصول درمان بر مبنای علمی
- برخورد تخصصی در ارائه خبر بد به بیماران و همراهان
- برخورد احترام آمیز با نسوج، اعم از مرده یا زنده
- برخورد احترام آمیز با اجساد فوت شدگان
- همدردی با خانواده فوت شدگان
- نگهداری و حفظ اعضای بدن بیماران، عملکرد طبیعی اندام ها و حفظ زیبایی بیماران تا حدی که دانش و فناوری روز اجازه می دهد.
- احترام به حقوق جنین، در زنان مبتلا به سرطان های دستگاه ادراری
- اهمیت دادن به وقت های طلایی کمک به بیماران و اجتناب از فوت وقت به منظور جلوگیری از، از دست رفتن شانس بیمار برای زندگی یا حفظ اعضای بدن خود.
- تجویز منطقی دارو و درخواست های پاراکلینیک
- توجه به Clinical Governance در کلیه تصمیم گیری های بالینی، تجویزها و اقدامات تشخیصی، درمانی.

Reference: منابع درسی که با استفاده از آنها آموزش این برنامه قابل اجرا است:

الف: کتب اصلی:

- Campbell urology
- Complication of Urology surgery
- Glenn urologic surgery techniques
- Urology – Oncology
- PEREZE
- DEVITA

ب – مجلات اصلی:

- Journal of Urology
- European Journal of Urology
- British Journal of Urology International

مجله ارولوژی ایران

توضیح:

- (۱) در مواردی که طبق مقررات، آزمون های ارتقا و پایانی انجام می شود، منابع آزمونها بر اساس آئین نامه های موجود، توسط هیأت ممتحنه دوره تعیین خواهد شد و منابع ذکر شده در این صفحه راهنمایی است برای اجرای این برنامه.
- (۲) در مورد کتب، منظور آخرین نسخه چاپ شده در دسترس است.
- (۳) در مورد مجلات، منظور مجلاتی است که در طول دوره دستگیری منتشر می شوند.

Student Assessment:

ارزیابی دستیار:

الف- روش ارزیابی (Assessment Methods):

روش‌های ارزیابی دستیاران عبارتند از :

- کتبی - شفاهی - آزمون تعاملی رایانه ای - OSCE - DOPS - ارزیابی Logbook - آزمون ۳۶۰ درجه -
ارزیابی مقاله ارزیابی پورت فولیو

ب: دفعات ارزیابی (Periods of Assessment) : هر ۶ ماه یک بار

شرح وظایف دستیاران:

شرح وظایف قانونی دستیاران در آئین نامه های مربوطه آورده شده است. مواردی که گروه بر آن تأکید می نماید عبارتند از:

- ویزیت روزانه بیماران
- انجام مشاوره های مربوطه
- ارائه ۵ کنفرانس یا ژورنال کلاب در طول دوره حداقل ماهیانه یکبار
- شرکت در برنامه های آنکالی و یا حضور در کشیک
- مشارکت در یک پروژه تحقیقاتی
- پذیرش یا چاپ یک مقاله پژوهشی در طی دوره در یک مجله معتبر
- شرکت در فعالیت های آموزشی و پژوهشی طبق برنامه تنظیمی

حداقل هیأت علمی مورد نیاز (تعداد - گرایش - رتبه):

- * برای تشکیل دوره حداقل ۳ نفر عضو هیأت علمی اورولوژیست نیاز است.
- * حداقل یک نفر از ۳ نفر فوق دارای رتبه استادی یا دو نفر دارای رتبه دانشیاری باشند.
- * حداقل ۶ سال سابقه کار در این زمینه وجود داشته باشد.

کارکنان دوره دیده یا آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

مددکار اجتماعی - روانشناسی بالینی

فضاهای تخصصی مورد نیاز:

فضای تخصصی مورد نیاز این دوره که باید در دانشگاه مجری در دسترس باشند عبارتند از: درمانگاه تخصصی - بخش بستری - اتاق‌های عمل و بخش‌ها و کلینیک‌های چرخشی

تنوع و حداقل تعداد بیماری‌های اصلی مورد نیاز در سال:

بیمارستان‌های مجری این برنامه باید در طول سال دارای تعداد و تنوع بیماری‌های زیر باشد.

بیماری	تعداد
کanser مئانه سطحی و عمقی	۱۰۰
کanser پروستات	۵۰
کanser کلیه	۲۰
کanser آدرنال	۵-۱۰
کanser بیضه	۱۰-۲۰

تعداد تخت مورد نیاز برای تربیت یک دستیار ورودی:

برای راه‌اندازی بخش آموزشی یوروآنکولوژی با یک دستیار، ۵ تخت مستقل لازم است و در صورت پذیرش بیش از یک دستیار، به ازای هر دستیار ۳ تخت مستقل اضافه خواهد شد.

تجهیزات تخصصی مورد نیاز:

سیستوسکوپ-وسایل تی .یو . آر- سونوگرافی معمولی - سونوگرافی با پروب ترانس رکتال - وسایل
لاپاراسکوپی-سی . آرم

رشته های تخصصی یا تخصص های مورد نیاز:

الف: رشته ها: رشته هماتولوژی اونکولوژی - رشته رادیوتراپی

ب: تخصص ها: جراح زنان - جراحی عمومی - بیهوشی - رادیولوژیست - روانپزشک - پاتولوژیست و
پزشکی هسته ای - داخلی و نفرولوژی

معیارهای دانشگاه هایی که مجاز به اجرای برنامه هستند:

دانشگاهی مجاز به راه اندازی این برنامه است که دارای ویژگی های زیر باشد:

* دارای دوره تخصصی مورد تأیید در رشته جراحی کلیه و مجاری ادراری - تناسلی باشد.

* حداقل ۱۰ دوره، در دوره تخصصی فارغ التحصیل داشته باشد.

واجد حداقل های مندرج در این برنامه باشد.

الف – ارزشیابی برنامه (Program Evaluation):

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد :

- ۱- گذشت ۳ دوره از اجرای دوره
- ۲- تغییرات عمده فناوری
- ۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

ب – شیوه ارزشیابی برنامه :

- نظر سنجی از هیئت علمی درگیر برنامه ، دستیاران و دانش آموختگان با پرسشنامه های از قبل تدوین شده
- استفاده از پرسشنامه های موجود در واحد ارزشیابی و اعتبار بخشی دبیر خانه

ج – متولی ارزشیابی برنامه :

متولی ارزشیابی برنامه ، واحد ارزشیابی و اعتبار بخشی دبیر خانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی با همکاری کمیته تدوین برنامه است .

د – نحوه بازنگری برنامه :

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است :

- گرد آوری اطلاعات حاصل از نظر سنجی ، تحقیقات تطبیقی و عرصه ای ، پیشنهادات و نظرات صاحب نظران
- درخواست از دبیر خانه جهت تشکیل کمیته تدوین برنامه
- طرح اطلاعات گرد آوری شده در کمیته تدوین برنامه
- بازنگری در قسمتهای مورد نیاز برنامه و ارائه پیش نویس برنامه جدید به کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی

ه – شاخص ها و معیارهای پیشنهادی گروه برای ارزشیابی برنامه :

شاخص ها و معیارهای ملحوظ شده در چار چوب ارزشیابی برنامه دبیرخانه (چک لیست پیوست) مورد قبول است.

استاندارد های ضروری برنامه های آموزشی

- *ضروری است **برنامه ی** مورد ارزیابی در دسترس اعضای هییت علمی و دستیاران قرار گرفته باشد
- *ضروری است **طول دوره** که در برنامه ی مورد ارزیابی مندرج است توسط دانشگاه های مجری رعایت شود
- *ضروری است شرایط **دستیاران ورودی** به دوره ی ارزیابی با شرایط مندرج در برنامه منطبق باشد
- *ضروری است ظرفیت **پذیرش دستیار** در دوره با ظرفیت مصوب منطبق باشد
- *ضروری است ظرفیت پذیرش دستیار در راستای تأمین **حدود نیاز کلی کشور** که در برنامه پیش بینی شده باشد
- *ضروری است دستیاران **لاگ بوک** قابل قبولی منطبق با توانمندی های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه ی مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند
- *ضروری است **لاگ بوک** دستیاران به **طور مستمر** تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد لازم ارائه گردد
- *ضروری است دستیاران بر حسب سال دستیاری **پروسیجری های لازم** را بر اساس تعداد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در **لاگ بوک** خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند
- *ضروری است در آموزش ها حداقل از ۷۰٪ **روش ها و فنون آموزشی** مندرج در برنامه استفاده شود
- *ضروری است دستیاران در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در برنامه در **درمانگاه حضور فعال** داشته و وظایف خود را تحت نظر استادان و یا دستیاران سال بالاتر انجام دهند و **برنامه هفتگی یا ماهانه درمانگاه ها** در دسترس باشد
- *ضروری است دستیاران دوره های جراحی در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در برنامه تحت نظر استادان و دستیاران سال بالاتر در اتاق عمل و دستیاران دوره های غیر جراحی در **اتاق های پروسیجر حضور فعال** داشته باشند و **برنامه ی هفتگی یا ماهانه اتاق عمل** در دسترس باشد
- *ضروری است دستیاران طبق برنامه ی تنظیمی بخش در برنامه های گزارش صبحگاهی کنفرانس های درون بخشی مشارکت در آموزش رده های پایین تر و کشیک ها یا انکالی ها حضور فعال داشته باشند و **برنامه هفتگی یا ماهانه کشیک ها یا انکالی ها** در دسترس باشد
- *ضروری است دستیاران طبق برنامه تنظیمی بخش در برنامه های راندهای آموزشی ویزیت های کاری یا آموزشی بیماران بستری حضور فعال داشته باشند
- *ضروری است **کیفیت پرونده های پزشکی** تکمیل شده توسط دستیاران مورد تایید گروه ارزیاب باشد
- *ضروری است دستیاران بر حسب سال دستیاری **بخش های چرخشی** مندرج در برنامه را گذرانده و از رییس بخش مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود
- *ضروری است بین بخش های **چرخشی همکاری های علمی از قبل پیش بینی شده** و برنامه ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری ها باشند در دسترس باشد
- *ضروری است دستیاران مقررات **Dress code** را رعایت نمایند
- *ضروری است دستیاران از **منشور حقوق بیماران** آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید گروه ارزیاب قرار گیرد
- *ضروری است **منابع درسی** اعم از کتب و مجلات مورد نیاز دستیاران و هیأت علمی در قفسه کتاب بخش اصلی در دسترس آنان باشد
- *ضروری است دستیاران در طول دوره خود به روش های مندرج در برنامه مورد **ارزیابی** قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود
- *ضروری است دستیاران در طول دوره خود حداقل در یک **برنامه پژوهشی** مشارکت داشته باشند
- *ضروری است در بخش اصلی برای کلیه دستیاران **پرونده آموزشی** تشکیل شود و نتایج ارزیابی ها گواهی های بخش های چرخشی تشویقات تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود

- *ضروری است بخش برای تربیت دستیاران دوره **هیأت علمی مورد نیاز** را بر اساس تعداد گرایش و رتبه ی مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد
- *ضروری است بخش برای تربیت دستیاران دوره **کارکنان دوره دیده مورد نیاز** را طبق موارد مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد
- *ضروری است دوره **فضاهای آموزشی عمومی مورد نیاز** را از قبیل : کلاس درس اختصاصی قفسه کتاب اختصاصی در بخش و کتابخانه عمومی بیمارستان مرکز کامپیوتر و سیستم بایگانی علمی در اختیار داشته باشد
- *ضروری است دوره **فضاهای تخصصی مورد نیاز** را بر اساس موارد مندرج در برنامه در سطح دانشگاه در اختیار داشته باشد
- *ضروری است **تعداد و تنوع بیماران بستری و سرپایی** مراجعه کننده به بیمارستان محل تحصیل دستیاران بر اساس موارد مندرج در برنامه باشند
- *ضروری است به ازای هر دستیار به تعداد پیش بینی شده در برنامه **تخت بستری فعال** (در صورت نیاز دوره) در اختیار باشد
- *ضروری است **تجهیزات مورد نیاز** مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت تجهیزات مورد تایید گروه ارزیاب باشد
- *ضروری است بخش های چرخشی **مورد تایید قطعی** حوزه ی ارزشیابی و اعتبار بخشی دبیر خانه ها باشند
- *ضروری است دانشگاه ذیربط واجد **ملاک های مندرج در برنامه** باشد

استانداردهای فوق در **۳۱ موضوع** مورد تصویب کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی قرار گرفته و جهت پیگیری و اجرا در اختیار واحد ارزشیابی و اعتبار بخشی دبیر خانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی قرار داده میشود ضمناً یک نسخه از آن در انتهای کلیه برنامه های مصوب آورده خواهد شد

دبیر خانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی
کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی

منابع مورد استفاده برای تهیه این سند:

- ۱- راهنمای تدوین برنامه دوره های فوق تخصصی - دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی -
کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی - سال ۱۳۸۸